

GARAY ANDRÁS: A HOLNAP EMBERE ÉS A HOLNAP ISTENE

És még miről... –adtuk a címet ennek az előadásnak és joggal kérdezhetitek, meg mi van még a szereteten kívül. Miről lehet itt még beszélni, a család, a közösség, a Bokor és Náci által kifejtett gondolatokon túl? Van-e még valami a szereteten túl, amiről érdemes beszélni illetve, ami a szeretetünkön túl van érdekes-e egyáltalán? Erre azt kell mondani, hogy nincs, vagy már túl van azon a kompetencián, amit itt mi most fontosnak gondolunk. Akkor hát miről lehet itt még beszélni?

Azonban azt is meg kell kérdeznünk önmagunktól mi az, ami gátolja bennünk a szeretet kifejeződését, kialakulását, a jobbat és többet szeretést? Vajon az, hogy hamar a szeretetünk végére érünk mitől van? Mit kell érte tennünk, hogy ne így legyen. Kimerítettük-e azt az eszköztárat, ami potenciálisan lehetséges számunkra?

Olyan ez, mint egy dudás, aki csak akkor tud a kezeivel játszani és gyönyörű dallamokat kicsiszolni a hangszeréből, ha közben fújja – ha úgy tetszik, belefújja búját, örömét – a birkabőrbe. És egyensúlyba kerül az input és az output, mindig lesz nyomás, játszani: azaz szeretni való. Mert a szeretet tank kiürül, ha nem is egy nap alatt, de évek alatt, az ember elveszíti energiáit, kiég, és csak félve állapítjuk meg itt a Bokorban is egymásról, x vagy y úgy megváltozott, kiégett, már nem csinálja tovább. Pedig milyen lelkes volt, „csak úgy lángolt a szíve”.

És nem csak egy ilyen mechanikus egyensúlyi dologról van szó, hanem mindannyian érezzük, hogy „annyira bonyolult lett minden, hogy csak a kivételes értelem képes úrrá lenni rajta: mert immár nem elég jól játszani a játékot. Hanem minduntal felmerül a kérdés: ezt a játékot kell-e egyáltalán játszani és melyik a helyes játék” - írja Wittgenstein már vagy 100 évvel előttünk.

1. A ma embere

Így hát önmagunkba kell néznünk. S ahogy egy problémás gyereket elvisszük a pszichológushoz, nekünk is alapvető kérdéseket kell tisztáznunk. Az alapvető kérdések túlmennek a mindennapi kenyérgondokon és a személyi érettségünk szintjét vizsgálják. Ki vagyok én? Ez az önismeret útja:

Mi motivál bennünket?

Kényszer, hogy másoktól elismerést nyerjek

vagy hívás, hogy önmagamat kibontakoztassam mások javára

Mi a létezésünk témaköre? Mi felé vonzódunk?

Önmagunk és önértékünk

vagy a külső világ felé és a hívó érték felé

Mi az irányultságunk ?

Tekintélyre irányul és vakon követ valamit

vagy az értékre irányul, minden felszólítás nélkül tesz valamit,

A múltra irányul - ismételve múlt alapparancsait és fáradozva, hogy azt végképp eltörölje,

vagy a jövőre irányul , hol a múlt csak ugródeszka az újabb értékek felfedezésére

Milyen a növekedésünk?

Állandósult, tehát statikus, hol nincs növekedés, nincs tanulás, nem vagyunk képesek

alkotóan közeledni egy új helyzet felé és ismételjük a múlt alapparancsait

vagy dinamikus, ami azt jelenti , hogy tudatában van az értéknek és van hozzá érzéke, ezért

növekszik, fejlődik és képes az új helyzetekhez alkalmazkodni.

Milyen a büntudatunk?

Sürgetjük-e a büntetést és a bűnhődést, mely sokszor nem arányosan a megsértett értékkel,

vagy látjuk a jóvátétel szükségességét, de úgy, mint a jövőre irányuló érték átrendezését,

és arányosan a megsértett értékkel.

Milyenek a változásaink?

Hirtelen, gyors változások jellemzik a lelkesedéstől a mélybe zuhanásig,

vagy fokozatos a fejlődésünk és arányos a lét majd minden dimenziójában

De nézzük meg a vallásosságunkat, a hitünket is egyben, mert a fenti általános elveket a vallás, az Isten és ember viszonyaiba rendezve még jobb tükröt tarthatunk magunk előtt, azaz, hogy a vallásosságunk belülről bontakozik-e ki bennünk, vagy kívülről (törvények, szokások, rendek alapján) meghatározott. Mert míg az első esetben az mi magunk vagyunk, a második módon csak egy ruha rajtunk, amit vagy félünk levetni és szorongatjuk, mint a babaruhát, mert biztonságot ad, vagy egyszerűen ledobjuk magunkról.

Ma, ha körülnézünk, mindenki válságról beszél. Gazdasági válság, politikai válság, morális válság. De a fentiek tényében már azt láthatjuk, hogy minden válság alapja az ember válsága. De lépünk az emberen is tovább. Az ember kapcsolatokba ágyazott lény, aki lesöpör magáról mindent, ami nem működik az életében. És lesöpri Istent is, pontosabban azt az istenképet, amit tanult, amit mutattak neki, ami ma van. Tehát a válságok legfőbb oka az istenkép válsága.

Mert egy torz Istenképből torz emberek következnek, akik torz társadalmakat hoznak létre, torz egyházakat, torz gazdaságot és lassan úgy érezzük, hogy nincs menekvés ebből a lefelé húzó örvényből. És mi most itt élünk ebben az eltorzult világban és keressük és megteremtteni akarjuk az Istennek az országát.

Tehát újra kell fogalmaznom önmagam: ki is vagyok valójában, hol állok, tartok ezen az úton.

2. A ma Istene

„Istent még senki nem látta” – tehát csak az emberi tapasztalás, gondolkodás, hit, személyesség alakította ki azt az istenképet, amit ma gondolunk, ami megjelenik az Egyházak tanításában. Abban a tanításban mely évtizedek óta – itt Európában – veszi el az emberek szimpátiáját és tömegesen hagyják ott az Egyház által képviselt dolgokat. S ha formálisan még ott is vannak, moráljukban, gondolataikban, mindennapos életvitelükben már nem követik. Tudunk erre rengeteg példát is mondani. És bizony, amikor a népszámlálás kérdőívét kitöltöttünk magunk is elbizonytalanodtunk, hogy beírhatjuk-e még, hogy katolikusok vagyunk. Nyilván ezen túlléptünk (és gondolom életkor függvényében beírtunk valamit) de „titkon éreztük”, hogy, ha igazából válaszolnánk azt írnánk be: vallásos vagyok a magam módján – és a vallásszociológiai szerint ez ma messze a megnépesebb réteg a társadalomban (kb. 50 %-a az embereknek válaszol így, szemben az vallásos vagyok az Egyház tanítása szerint a népesség 10%-val). Ha kitekintünk – például az Érted Vagyok segítségével - a nemzetközi teológia világában láthatjuk a vitákat, s a különvéleményeket, és ahogy Gyurka bácsi többször – valljuk be elégedetten - megjegyezte, szinte minden valamire való teológus összerugta mára port a Hittani Kongregációval. Az Egyház Jövőkutató Intézete- mert ilyen is van (neves teológusokkal, szociológusokkal, szakemberekkel) - vagy a változás azonnali szükségességéről beszél, vagy sürgeti a fundamentalizmushoz való visszatérést. Mindkettőre látunk is egyre gyakrabban szép példákat.

És ne gondoljuk, hogy ez csak egyházvezetési ügy. Bár tudjuk, hogy az Egyház nagy monopóliuma az Isten, hogy amikor erre gondolunk, az ugorjon be, amit ő mond Istenről. Mi magunk is hányszor mondjuk azt: nem kell ezzel foglalkoznunk, nem a mi dolgunk, bízunk kell, vagy még megspékeljük a „pokol kapui sem vesznek erőt rajta” jézusi mondásával. Vagy ha nem az Egyház a Bokor fundamentalizmusába jutunk, amit viccesen így mondhatunk: benne van a KIO-ban vagy nincs. Ha benne van: ott a megoldás, ha nincs akkor nem is fontos.

Mindezek csak jelenségei annak a ténynek, hogy az Istenről való elképzeléseink nem működnek. Az, amit várnánk, amit képzelünk, amiben hiszünk, nem működik, vagy tömegesen nem működik. A nem működés meg könnyen belátható: az istenkép nem tud összekapcsolódni az emberrel, ki Isten képére lett teremtve. Persze kikiáltjuk ezért az embert hibásnak. Valljuk be nem mai találmányként. És valljuk be öntudatosan azt is, az hogy mi működünk az azért van, mert az istenképünk működőképessé tesz bennünket. És ne

feledkezzünk meg eltávozott és itt élő nagyjainkról. Gyurka bácsi, Bandi bácsi, Feri bácsi, Barna vagy Laci hihetetlen nagy munkát végeztek.

De lássunk egy - két példát erre az istenkép sokszínűsége és lássuk be, hogy bennünk is hogy harcolnak ezek egymással.

pl. Ki Jézus ?

Teológia az újszövetség alapján (elsősorban Pál)

Az ember és Isten közötti viszony megromlott Ádám vétkével. Ezt a viszonyt Jézus Krisztus megváltó áldozata állította helyre: a kereszthalál kiengesztelte a haragvó Atyát és ezért Jézus Krisztust az Atya feltámasztotta és legyőzte a halált: Jézus vére lemossa az emberről a bűnt és megváltott minket a halálból.

Teológia Jézus tanítása alapján

Az emberek félreértették Istent. Jézus eljött az Isten világából, hogy bemutassa, milyen az Isten valójában, Meghirdette az örömhírt, a szeretet országát, ezért elfogták és kivégezték, s mivel a kereszten is megvallotta az Istenhez tartozást, nem lépett ki a szeretet világából, visszament az Atyához. És nekünk követőinek is így kell cselekednünk és az Atya bennünket is befogad.

Teológia a gnosztikus tanítások alapján

Az Atya első teremtménye Jézus, ki első a teremtettek között. Ezért az Atya első teremtménye különböző történelmi időszakokban és kultúrákban eljön és meghirdeti az Isten valóságát, az Istenhez vezető utakat. Ő történelem őt Ehnatonként, Buddhaként, Szokratészként, Jézusként, stb. ismerheti meg, kik mind ugyanannak az első teremtménynek megjelenési formái

Jézus a történelem alapján

Jézus Krisztus történelmi személy, a qumráni esszénus közösség tagja, melyre ráaggadtak számos mítikus elemet, tanítását és a teológiáját összeollózták a kor vallási megfelelni akarásának és hiedelmeinek sokszínűségéből és a történelmi Jézus és a hit Krisztusa között számos ellentmondás van. Pl. kánaánita természetvallások a meghaló és feltámadó Istenről, hol minden ősszel rituálisan megölték Isten és tavasszal feltámasztották. A tavaszi napéjegyenlőség rituális szex orgiái, hol az Isten egyesül az emberrel, a Moloch kultuszban a Bika véráldozat, mint a bűnöktől való megtisztulás, Heraklész (ember és Isten gyermeke, népének megváltója, aki alászállt a poklokra. stb. És ott a felirat a denderai Ízisz templom falán: Ízisz mondja : „Ti akik megfáradtatok, gyertek hozzám, nálam felüdülést találtok”.

3. A Holnap embere

A holnap embere – mint érett személyiség - személyességre vágyik Istennel. És elindul egy úton, mely ma nagyon nincs kivilágítva és sokszor tapagatoznia kell és könnyen szakadékba esik vagy eltéved. De mégis egyre többen járnak ilyen utakon – ha nem is mind szimpatikus nekünk és vallásosságunk okán tiltakozunk ellene vagy máglyát is gyújtánánk.

Mert mi történt? Ha az inga kileng, előbb-utóbb visszaleng és lázas keresés indult meg: hogyan is van ez az ember és Isten dolog?

Az erre a kérdésre érzékeny ember másként kezd tekinteni önmagára. Pszichológiai kutatások nagyon átírják ma ez ember önmagáról alkotott képét. A kutatás és a világ kinyílása az utazás, internet, más kultúrák és vallások, ember és istenképek megismerése következményeként, az ember átérzi, hogy saját kultúrája milyen gettó a szabadon szárnyaló gondolatai előtt.

A kérdés, mely szerint alapkérdés – ma így fogalmazható meg. Él a Bennem az Isten lelke, vagy nem él? Bővített mondatban: a teremtettségben Isten a saját lelkét belénk leheli-e? Tehát van-e az ember személyiségén belül egy isteni rész vagy nincs?

Erre lehet igennel válaszolni, ahogy Szent Pál még a tessalonikaiakhoz írja: „Maga pedig a békesség istene szenteljen meg titeket mindenestül, hogy a ti egész szellemeitek, mind lelketek, mind a testetek feddhetetlenül őriztessék meg a mi Urunk Jézus Krisztus eljövetelére”. Magyarán az ember hármas. Ahogy az Isten hármas, az ember is az.

„Amint a mennyben úgy a földön is”. Pál szerint össze kell törni a cserépedényt, hogy a bennünk lévő kincs a napvilágra kerüljön. Ha csak test vagyunk – akár egy szeretetkapcsolatban is csak egy szálból sodorjuk a köztünk lévő kötelet, ha test és lélek már négyből, de ha a magunk és a másik hármasságát komolyan vesszük már kilencből. A kilenc szálból sodort kötél, szinte elszakíthatatlan.

Jó jó, ez így van, de mi ezzel a baj? Hát az – és lehet, hogy meglepődtök- de ez nem katolikus tanítás. A 4. Konstantinápolyi zsinaton (869-ben) hoztak egy dogmát, melyben az ember személyiségét úgy definiálták, hogy testből és lélekből áll (tehát az addigi hármasság helyett – test, lélek és szellem) csak két részből, azaz megfosztottak bennünket annak hitétől (és valljuk be gyakorlatától) hogy az Isten lelke bennünk él. Ez a lépés beláthatatlan következményekkel járt, hiszen a felvilágosodáskor - a tudományos gondolkodás hatására a lelket beszuszakolták a test egy bonyolult funkciójába és utat nyitottak a csak testben gondolkodás, azaz materializmus előtt. Gondolhatjuk, hogy miért hozták ezt. Fanáziátokra vagy történelmi ismereteire bízom. Érdekeset olvastam a keleti egyházak elszakadásának okairól. Nem politikai, gazdasági vagy hatalmi okok játszottak abban szerepet, hanem az ún. dogmafejlődés elutasítása. Magyarán megunták, hogy a nyugatiak állandóan változtatták, fejlesztették őket. A keleti egyházak csak az első 6 egyetemes zsinatokon (681-ig) hozott dogmákat fogadják el, tehát az ottani tanításban még él az a hármasság ténye. És ezért is a spirituális élet nagyon intenzív és ma Magyarországon is hatalmas vonzása van. Ma bizony sokan Athosz hegyére emelik a tekintetüket. A keleti egyházatyák egy mondatos összefoglalása Szent Atanázstól származik: „Isten emberré lett, hogy az ember istenné legyen.”

Tehát az alapkérdésre válaszolhatunk igennel és nemmel. Ha igennel válaszolunk (és ezt komolyan is gondoljuk) lázas nyugtalanság vesz rajtunk erőt: Isten lelke bennem hol, hogyan és hogyan tudom Őt megismerni, megtapasztalni és teret engedni Neki magamban? És ezen az úton - ami a Bokorban is sokakban lezajlik – az emberkép változása után az istenképek megváltoznak. Mit kell csinálnom? Hogyan kell lebontanom az egom gátjait, hogy Isten érvényre jusson bennem.

De válaszolhatok nemmel is. Isten nem lakik bennem, de a személyiségem olyan lehet, hogy a tőlem független Istent (Lelket, Atyát, Fiút) megismerhetem, ráhangolódhatok.

Ha a két választ a praxis oldaláról nézzük, alig találunk különbséget.

4. A holnap istenkapcsolata

Tehát utak Istenhez? Mielőtt erről beszélnénk meg kell kérdezni: hihetünk abban, hogy az emberiség jövője attól függ, hogy az ember miként lesz képes felülemelkedni önmagán és átszellemesülni és a visszatérni az Isten világába, az Isten szempontjai szerinti életbe?

Látva a válságokat, azt gondolom, semmi másban nem hihetünk, tehát akár a mi személyes szeretetünket vagy annak hiányait nézzük, akár az emberiség nagy gondjait - a válasz itt van.

Valószínűleg nem sok újat mondok és az utak és módszerek egy-egy emberen belül is összeadódnak. És itt nincsenek receptek, csak az egyéni utak és a közösségi tapasztalat és tanúságtevés segítheti közös utunkat.

az azonosság útja

Gyurka bácsi teológiájának alapvető tézise ez (természetesen 2000 éves múltra vezet ez is vissza), hogy a Jézussal való magatartás azonosság jutalma a létazonosság, a következménye a sorsazonosság. Tehát ha az Istennel kapcsolatba akarsz kerülni a lét síkján is a szeretet magatartását kövessed: „Adzsi ember legyél a kapzsi helyett”. Az adással saját magunkban teljesítjük ki a teremtés folyamatát, hiszen boldogságunk csak az osztozásból származhat, hiszen ez legbelsőbb lényegünk. Legyen ez szabad, áramló (flow), viszont nem vár. Ezzel felszabadítjuk az isteni természetünket. Törekedjünk az idő, pénz szeretet adására, adjunk többet ma, mint tegnap.

az erények útja

Az ember lényege a morális fejlődés. Ez belső erőfeszítés és tudatos munka eredménye. A bennem élő Isteni Lélekhez (vagy Szellemhez –és itt zavaró a magyar nyelv fogalmi pontatlansága) úgy juthatok, ha a körülötte – előtte – lévő burkokat leszedem magamról, vagy kitisztítom, gyógyítom. Ez a két burok: a testem és az én lelkem. Mivel minden mindennel összefügg, ha a testem és a saját lelkem transzparensé válik, megnyitja az utat az Isteni lélek előtt.

Nem új találmány ez sem, csak hogy példát mondjak a legtöbb kontemplatív szerzetesrend szigorúan vegetariánus (pl. karmeliták), nem beszélve a keleti vallások joga gyakorlairól, a körüben is népszerű szent táncokról: magyarán ép test és ép lélek. Tehát – bármennyire is távolinak gondoljuk- az egészségtudatos élet, táplálkozás egyfajta belépőjegy a spiritualitás világába is.

A saját lélek tisztítása pedig az erények gyakorlása. Tádé ebben nagy segítségünkre volt. Csak röviden összefoglalva: az emberben akarati, érzelmi és gondolati erények vannak. Az ezek tudatos építése, fejlesztése teszi a saját lelkünket transzparensé. Sok módszer van erre és talán az a legjobb, ha mint egy tanulási folyamatban ezeket végig elmélkedjük, adunk egy hetet mindegyiknek és felírjuk a hűtőszekrény ajtajára vagy a noteszünkbe, hogy ez a hét mondjuk a béketűrési erénye növelésének a hete. Erre gondolunk, elmélkedünk, hozzá olvasunk, beszélünk róla. S ha van 36 erény, mert miért ne legyen ennyi, hiszen a teljesség száma a 12 és $3 \times 12 = 36$ 36 hetente végigértük és reményeink szerint egy magasabb szintre emeltük őket. És persze az evangéliumokat is segítségül hívhatjuk, hol Jézus a Hegyi beszédben módszert ad az erények növelésére – és itt visszatérünk a hagyományosabb vallási eszköztárhoz -, hol a birtoklásnak (akaratvilág) az adakozás, a belső feszültségnek (érzelem világ) az imádkozás, a szétszórtságának (gondolatvilág) a böjtölés a javasolt megoldása.

Az azonosság útját és az erények útját Anselm Grün, a magasból építkező lelkiségnek nevezi, és figyelmeztet bennünket, hogy a fiatalkori ideák korlátosak és mellettük a mélyből forraszó lelkiség útja ajánlható. Így a harmadik út:

Krisztussal való átítatás útja –de mondhatjuk hagyományos Bokorbéli vagy egyházi útnak is

Önerőből erre nem vagyunk képesek, szükségünk van a kegyelemre. Ez az út elég ismert a számunkra, de a mai szellemi vezetők (akár a „pálferi jelenséget” is idegondolva) összekötik a jungi mélylélektani vonulatokkal, amit talán Anselm Grün említett könyvének meseelemzései is mutatnak: A Holle anyóban a kislánynak be kell ugrani a kútba, hogy azon a virágos réten találja magát, ami visszavezető őt önmagához. És a magyar népmesék is ezt bőven sugározzák, hallhattuk is ezt Szabó Gyusztól egyszer. Visszatérve a keleti egyházatyákhoz, azért nyugatiak is voltak, de Akvinói Tamás dominikánus teológiája kiütéssel győzött a ferences Dun Scottussal szemben.

Ezen az uton az alázat, az azkézis, az imádságos élet, Krisztus (Fiú) központúság a főbb jelzőkövek, persze már megújítva sok módszerrel, gyakorlattal legyen az dráma pedagógia, vagy láthatatlan evangélium. A karizmatikus utak, vagy a hagyományos utak is ajánlhatók.

És végül egyre növekvő módon és sokszor kommerszianizálódva jelentkeznek, mondjuk így

a belső utazások útja

Hol a kereső és Istenre nyitott, de egyházakat elutasító emberek és sokszor mi magunk is keresik Istent és a vele való kapcsolatot. Az ezoterika és keleti vallások útjai eredményeit ma nem lehet megkérdőjelezni sem megkerülni. Ezek lényege az, hogy az ember induljon el egy belső utazásra. Itt rengeteg iskola és módszer van. Sajnos az élményen túl a legtöbben nem jutnak el a szeretet gyakorlati megvalósításáig, de az biztos, hogy élhetőbb életet élnek és szerethetőbb emberek lesznek.

Az utak itt már nagyon szerteágazóak, s míg egyesek Istent teljesen kihagyják dolgokból, mások a bennük lévő isteni erőnek tulajdonítják azt az utat, amin járnak, a megélt változásokat, az erőfeszítéseiket és azok eredményeit. Azt gondolom - utalva a Jakab levélre – a hitek cselekedetek nélkül halottak és a ténylegesen megtapasztalt élmények, inspirációk, intuíciók és belső látások eredményeként el lehet ezen utakon is jutni a szeretet mindennapos megéléséhez és a világ átszellemesítéséhez ők is nagyban hozzájárulnak.

Mivel ezek a csoportok lassan világméretű mozgalommá, sőt egyházakká szerveződnek nem lehet egy kézlegyintéssel elintézni, sőt tanulni lehet tőlük. Valószínűleg a globalizálódó világ globális vallása csírái ezek és szinkretista módon szippantják be a legjobb keresztény hagyományokat. „Nem az a kérdés milyen világ vesz körül bennünket. hanem hogy milyen világ él bennünk – írja Popper Péter.

Ha az Istenkeresés új útjait megismerjük és komolyan vesszük, azt láthatjuk, hogy nincsenek olyan távol egymástól, és ha jó szándékkal párosulnak, együtt sokat tehetünk.

Azonban egy nagy kérdés felvetődik. Hogy az igényes és időt rászánó nem rutinszerű istenkeresés végén milyen Istent fogunk találni? Bár Jézus a hitkérdésben nagyon megengedő, hiszen sokszor mondja: legyen neked a te hited szerint, ezzel elismeri, hogy nagyon különbözőek, egyéniek lehetnek a hitek. Mert isten nem a hitekhez, nem a vallásokhoz és a felekezetekhez tartozik, hanem az emberhez. Ő nem a hitnek az Országát hirdette, hanem a szeretet országát.

5. A holnap Istene

Mondtam az elején, hogy tudomásul kell vennünk, hogy az Istennel kapcsolatos hitünk, hiedelmeink egy része nem működik. Becsületesen elkezdjük keresni Istent, és óhatatlanul a vallásokba botlunk.

Egy vallás csak akkor sikeres, ha az emberekkel elhiteti, hogy szükség van rá. És a vallások sikeresek akarnak lenni és erre nagyon sok eszközük van. A vallások nemcsak az istenképet monopolizálják a másik monopoliumuk a halál, a bűn és az ítélet, magyarul a félelem. „Felejtsd el, hogy van fejed” (C. Lubich egyik emblematikus mondata volt), hallgass ránk, mi mondjuk majd a tutit. Aki nincs velünk, Istennel sincs. Azt gondolom, túl vagyunk már a valláskritikán és mi magunk is sok vállalható értéket találunk a vallásban. De tudomásul kell vennünk, hogy a spiritualitás megtalálása a vallásoktól sok esetben eltávolít bennünket. A BNT-n az ifjúság körében végzett felmérés is ezt mutatta. Tehát a lelki élet útjai, a spiritualitás ilyen értelemben kockázatos. És a vallás is változik, alakul és szerencsésen alakulhat a szerepe a mi életünkben is. És sok embernek életében nagyon pozitív szerepet játszik és sokszor lehet a spiritualitás előszobájának tekinteni.

De, a vallás tanított arra, hogy szükséged van egy közvetítőre ahhoz, hogy Istennel kapcsolatba kerülj, holott a holnap embereként azt gondoljuk, hogy kapcsolatba kerülhetek vele egyszerűen, ha tiszta és igaz módon Istent keresve élet az életünket.

De a vallás parancsolt rá az emberre, hogy szeressük Istent, holott a holnap embereként azt gondoljuk, hogy lehetetlen őt nem szeretnünk.

De a vallás tanított arra, hogy Istentől és a többi embertől elkülönítetten létezzünk, holott a holnap embereként azt gondoljuk, nem különülünk el egymástól.

De a vallás hintette el az emberekben a félelmet Isten haragjától, de a holnap embereként azt gondoljuk, Isten nem megteremti, hanem elosztatja a félelmeinket.

De a vallás teremtette meg azt az Istent, aki hatalmas és uralkodik rajtunk és a világon, de a holnap embere azt gondolja Isten legnagyobb ajándéka, hogy megosztotta velünk isteni képességeit, hogy olyanok legyünk, mint Ő.

Így gondjaink lehetnek.

Mert a holnap Istene

nem különül el tőlünk, sem a világtól és mindenütt jelen van.

Mert a holnap Istene
szükségtelen, nem volt szüksége sem a Fia halálára, sem a mi hitünkre, imánkra, sem
a szolgálatunkra.

Mert a holnap Istene
nem zárta le a kinyilakoztatást és folyamatosan kommunikál velünk és folyton változik.

Mert a holnap Istene
Nem rendelkezik nemmel, fajjal, formával, nagysággal és az emberre jellemző
tulajdonságokkal.

Mert a holnap Istene
feltételek nélkül szeret bennünket és senki felett nem mond ítéletet és senkit nem büntet
meg.

6. Befejezés

Amiről most beszéltem arra kívánt benneteket inspirálni, hogy ha megrekedünk az egyéni,
közösségi vagy borkorbeli utunkban – legyen az pasztoráció, vagy karitás vagy csak a jövő
féltése, vagy ha csak szeretnénk tapasztalatokat szerezni Istenről, vagy ha a világ válságoktól
szenvető sorsa felett sopánkodunk: van egy út, ami egyéni közösségi és emberiség léptékű
megoldásokat kínál. A spiritualitás útját sokszor háttérbe szorítottuk, nem tartottuk
praktikusnak, hasznosnak. Pedig önmagunkat megmutatni így is lehet, hiszen a körülöttünk
élő emberek arra várnak, hogy az Isten és ember alapkérdéseire válaszoljanak.

De ugyanakkor érezzük az erőnk is elfogyott, az ellenálló képességünk csökken, a lelki élet
hiányának tünetei felütik fejüket.

Ezért dolgunk is van.

A közösségek életében a lelki és szellemi élet igényét fel kell ébreszteni és ennek
nagyszerű valóságát fel kell tárni. Akkor tudunk boldogan adásban, szolgálatban és
szelídségben élni, ha a gazdag a spiritualitásunk. Keressük ennek útjait. És éljük meg
határozottan, ami ebből következik, a hegyre épült város tudatát, virtuális valóságát. Ez majd
elvezet a tényleges valósághoz is.

A múltunk, a jelenünk és a jövőnk miatt is nagy dolgok letéteményesei vagyunk. A látásunk
a holnap látása. Vággyunk arra, hogy mihamarabb bekövetkezzék. A mai élet versenyfutás az
idővel. A rombolás és az építés harca folyik. Legyünk bátrak, ha úgy tetszik kalandorok.

És még miről ismerjenek meg bennünket. Arról, hogy a holnap Istenének és emberének a
követői vagyunk.